

De paters trokken de kaart van de zwarte bevolking. © Affligem

Vlaamse monniken in Afrika

Boek over missionaire inzet abdijs Affligem

Erik DE SMET

Weinig geweten is dat ook monniken uit de Vlaamse abdijen het evangelie overzee gingen verkondigen. „Paus Leo XIII wilde ook de contemplatieven betrekken bij de missionering”, vertelt oblaat Frank Teirlinck, auteur van een boek over de monniken van Affligem in de missies. „De paus liet de nuntius de abt van Affligem polsen. De abdijs had op het einde van de negentiende eeuw al enkele pogingen ondernomen, onder meer in Amerika.”

In 1906 vertrok Victor Van Schepdael naar Noord-Transvaal (Zuid-Afrika), meteen de start van ruim honderd jaar missioneringswerk. Deze missie was uitdrukkelijk een stichting van vier Vlaamse benedictijnenabdijs. Teirlinck: „Vooraf pater Van Nuffel bouwde na de Eerste Wereldoorlog de missie uit. De protestantse blanke Zuid-Afrikanen keken neer op de ‘paapsen’. De paters trokken daarom de kaart van de zwarte inwoners. Dat bracht hen soms in conflict met het apartheidsregime.”

Rome drong aan op de vestiging van een abdijs, maar dat lukte pas in 1937. De abten kregen de bisschopswijding en combineerden beide functies. Mgr. Van Hoeck, in 1954 tot bisschop gewijd, besefte

dat hij vanwege de apartheid niet vooruitkon. Er boden zich wel Afrikaanse kandidaten aan, maar die mochten niet bij de blanken verblijven. Anders dan in Congo was het priesterschap er ook geen sociale promotie. In 1974 werd het klooster Subiaco opgericht op het grondgebied van een thuisland.

„Het is geëindigd zoals vele stichtingen”, vertelt Teirlinck die enkele jaren geleden zelf Zuid-Afrika bezocht. „Tot 1974 vertrokken geregeld monniken uit Affligem naar Noord-Transvaal en pas in 2007 keerde de laatste Affligemse missionaris, mgr. Fulgens Le Roy, naar terug naar het moederklooster. Al in 1989 had de abt-bisschop de splitsing tussen abdijs en bisdom verkregen.” De abdijs Subiaco in Pietersburg telt vandaag twaalf leden.

Monniken van de abdijs Affligem in de missies is te koop door overschrijving van 17 euro (plus 5 euro verzendingskosten) op 734-0275154-71 van Ben Vermoesen, Affligem, met de vermelding „Monniken in de missies”. Vanaf november is het boek ook te koop in het Religieus Centrum van de abdijs. Op 2 november onthult de abt een gedenksteen voor de overleden missionarissen.

Damiaan inspireert schrijvers

Boeken over De Grootste Belg voor jong en oud

- ▶ Damiaan zette koppig door
- ▶ Wat wij kunnen leren van deze heilige

Tom HEYLEN

Op 11 oktober wordt pater Damiaan heilig verklaard. Geen wonder dus dat er meerdere kinderboeken verschijnen over de man uit Ninde. Voor de allerkleinsten is er alvast *Damiaan en ik*, een prentenboek met korte stukjes tekst. Pater Damiaan gaat er in gesprek met de bewoners van Molokai, en die gesprekken brengen de heilige tot bij de jonge lezers of toehoorders.

Herman Van Campenhout gooit het over een andere boeg en e-mailt brieven naar Damiaan in de hemel. En de antwoorden bereiken hem ook via elektronische weg.

Tussen het heen-en-weer schrijven verduidelijkt Van Campenhout op grijze pagina's over de familie De Veuster, Molokai en melaatsheid.

Held van Molokai

Een lees- en kijkboek maakte Dirk Musschoot over de held van Molokai. Musschoot was aanwezig bij de herbegraving van Damiaans hand in Kalaupapa. „Die ervaring – Damiaan die voor de bewoners van Molokai terug thuiskomt – blijft nazinderen”, vertelt Musschoot. „Pater Damiaan blijft mijn leven tekenen. Dat was voor mij een van de redenen om hem held te noemen.”

Het boek is meer dan anekdotes van de schrijver. Veel foto's, zwart-wit en kleur, en kaderstukjes verduidelijken het leven van een gewone jongen uit Ninde die naar de 'hel van Molokai' trok. Het boek eindigt niet bij Damiaans dood. Ook de terugkeer naar Bel-

gië met de Mercator als begin van de lange weg naar de heiligverklaring wordt in dagboekvorm uit de doeken gedaan. Aangevuld met de mirakels toegeschreven aan Damiaan, alsook portretten van andere strijders tegen lepra brengen ons bij de Damiaan-actie die wereldwijd melaatsheid helpt genezen. Dit boek geeft ook aan volwassenen een brede kijk op pater Damiaan en de strijd tegen melaatsheid tot op vandaag.

Carmen Pellicer & Fernando Cordero, *Pater Damiaan en ik*, Averbode, Averbode, 2009, 32 blz., 10 euro, ISBN 978 90 317 2876 3
 • Herman Van Campenhout, *damiaan@godmail.com*, Abimo, Sint-Niklaas, 2009, 124 blz., 6,95 euro, ISBN 978 90 593 2520 3
 • Dirk, Musschoot *Damiaan. De held van Molokai*, Lannoo, Tielt, 2009, 64 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 209 8414 9.

Damiaan inspireert schrijvers en kunstenaars en ook jonge lezers. © Elisabeth Bayley

Advertentie

Nieuw model Stannah

Stannah bvba
 Poverstraat, 94
 1731 Relegem
 fax: 02 366 44 80

info@stannah.be
 www.stannah.be

Bestel en documentatie gratis:
 tel 0800 95 950
 Toestel SO99 (gratis nummer)

Naam + voornaam .....

Adres .....

Postcode .....

Stad .....

Tel.: .....

Volksdevotie vroeger tot vandaag

Heiligendevotie in Oost-Vlaanderen te kijk in crypte Sint-Baafs

Toon OSAER

Verjaardagen dienen gevierd, zeker je 45ste. In het bisdom Gent gebeurt dat onder meer met een tentoonstelling over heiligendevotie. Een poging om te vatten hoe 'de gewone man en vrouw' hun geloof beleefden. En voor een deel nog beleven, zoals ook blijkt uit het bijbehorende boekje van Johan Decavele.

De tentoonstellingstitel *Mijn klein Jeruzalem* verwijst naar de verering van het Heilig Graf van Jeruzalem. Eens thuis, spanden bedevaarders naar het Heilig Land zich in om ook hier die devotie ingang te doen vinden. Zo was er in Gent al in het jaar 1000 sprake van zo'n devotie in de Sint-

Janskerk, de voorloper van de huidige kathedraal. En ook in de huidige crypte zijn er vroege verwijzingen naar de meditatie over Christus' lijden en de dood.

In het 'kleine Jeruzalem' van de crypte wordt een beeld opgehangen van de heiligendevotie in het bisdom. Dat gebeurt aan de hand van prentjes, affiches, vaantjes, penningen, ex-voto's en tal van andere voorwerpen. Filmpjes tonen hoe die devotie vandaag nog wordt beleefd. In het Romaanse gedeelte van de crypte staat het hemelse Jeruzalem uit de Apokalyps centraal. De uitverkorenen van het Lam krijgen hier hun plaats. Prachtige reliekschrijven, beelden, schilderijen, processie-

vaandels en -attributen verwijzen er naar. Deze boeiende bedevaart eindigt bij Maria, de eerste heilige. „Heb je opgemerkt hoe de kerk al van in de vroegste tijd ook bij ons geglobaliseerd was”, vraagt de Gentse bisschop. „Er werden hier toen al heiligen vereerd uit verre streken.” De moeite om te ontdekken in de nabijheid van het beroemde Lam Gods.

Johan Decavele, *Heiligendevotie uit het bisdom Gent*, Provincie Oost-Vlaanderen, 2009, 80 blz., 5 euro, ISBN 978 90 74311 67 0. De tentoonstelling loopt nog tot 8 november in de Gentse Sint-Baafskathedraal, dagelijks van 10 tot 18 uur, op zondag vanaf 13 uur.